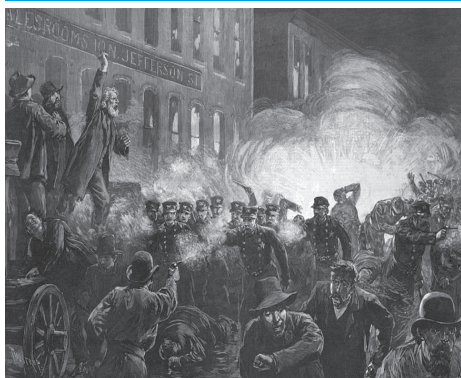

Direktna akcija

★ NOVA SERIJA ★ BR.17 ★ 25. April 2023. GOD ★ BESPLATNO ★

1. Maj - dan radničke borbe

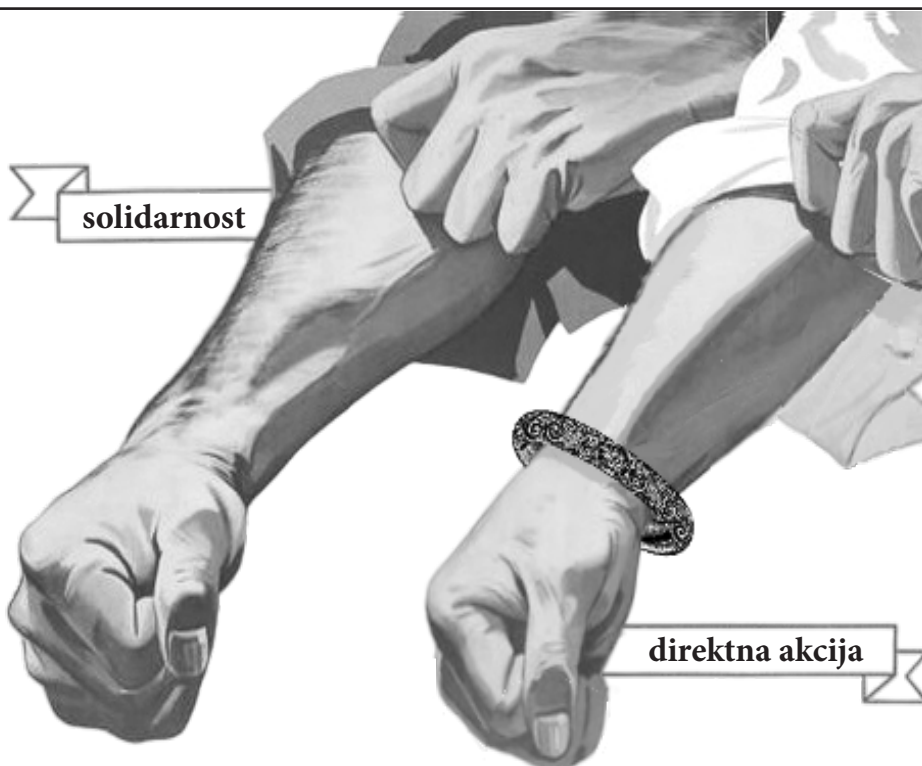
Protesti širom Evrope!

Studenti ponovo blokiraju!

Ako želiš da se boriš - mi želimo da se borimo zajedno!

- **Ne plaćaju te adekvatno?**
- **Radiš prekovremeno?**
- **Posao ti je pretežak?**
- **Nemaš pravo na godišnji?**
- **Želiš da imaš bolje uslove rada?**

Možeš nam se obratiti za sve informacije, savete, ideje, podršku i pomoć vezano za probleme na radnom mestu, kao i organizovanje borbe protiv istih.

Solidarno do pobeđe!

Javi se!

Telefon:
Mejl:
Facebook:

063/116-5551
info@inicijativa.org
www.facebook.com/borbenisindikat/

Kapitalizam nas ubija!

Od početka 2023. godine suočeni smo sa brojnim stradanjima radnica i radnika širom Srbije.

Smrt radnice iz fabrike Leoni iz Kraljeva nažalost predstavlja još jednu u nizu radničkih pogibija. Njenom stradanju prethodio je rad u firmi u kojoj se neredovno plaća, a ipak podrazumeva prekovremeni rad; radnicima zakidaju osnovna zdravstvena prava i slobodni dani; smene su loše uređene, dok su zaposleni izloženi svakodnevnom pritisku, paranoji i nadzoru nadređenih. Ubrzo nakon ove tragedije suočeni smo sa smrću radnice iz kompanije Aster iz Niša. Infarkt koji je doživela usledio je nakon što se nekoliko sati ranije požalila na svoje zdravstveno stanje. Međutim, nadređeni joj nisu dopustili da napusti fabričku halu kako bi posetila lekara. U pitanju je firma koja radnicima koji otvore bolovanje ne dozvoljava korišćenje godišnjeg odmora. Rad u ovoj firmi podrazumeva konstantnu zagušljivost i vrućinu u hali. Izlazak iz fabričke hale se ne dozvoljava ni u ekstremnim slučajevima.

Posebno je brutalna smrt nedavno preminulog mladića starosti 24 godine, radnika u topionici i valjaonici Metalfer iz Sremske Mitrovice. Na njega je prilikom rada pao viljuškar i naneo mu smrtno ozlede. Zatim, tu je i slučaj radnika GSP u Beogradu - firme sa užasnim uslovima rada. Kada mu je pozlilo za volanom, vozač je spašavao živote putnika i drugih ljudi u saobraćaju. Uprkos vidno lošem stanju, uspeo je da skrene autobus u ogradu, i spreči veću tragediju. Nažalost, on je umro.

U prilog katastrofalnom stanju radnih uslova, nebrige za zdravlje i bezbednost radnika i radnica u Srbiji govore i podaci da je prošle godine zbog povreda na radu preminulo čak 64 ljudi. Prosečno godišnje na radu

u Srbiji pogine više od 50 osoba, što znači da, u proseku, svake nedelje gine po jedan radnik ili radnica.

Očigledno je da gazde i političare naši životi i dobrobit ne zanimaju, već nas vide isključivo kao potrošni resurs, koji je tu da stvara i uvećava njihovo bogatstvo. Uslovi rada i života nam se neće poboljšati njihovom dobrom voljom, čak neće ni stagnirati. Gazde, u sprezi sa političarima, uvek su težili i uvek će pokušavati da svoj profit uvećaju na uštrb našeg kvaliteta života. Zato nam umanjuju plate, skraćuju pauze, oduzimaju prava, i ne posustaju u tome čak ni kada je rezultat svega toga naša smrt.

Stvar moramo preuzeti u svoje ruke. Jedino mi – radnice i radnici, ujedinjeni i organizovani, možemo da se izborimo za naše živote. Sistem nas bukvalno ubija i nemamo šta da čekamo. Već danas pričaj sa kolegicama i kolegama, organizujte se u sindikat!

Ukoliko ti je potrebna bilo kakva pomoć ili podrška oko organizovanja na radnom mestu, ne oklevaj da nam se javiš! Prikluči se borbi!

Podrška otpuštenim radnicima kragujevačkog vodovoda

Krajem Februara, grupa radnika zaposlenih u kragujevačkom vodovodu preko ugovora o privremenim i poslovima stupila je u štrajk. Zahtev štrajkača bio je da budu primljeni u stalni radni odnos, ali umesto toga, dobili su usmena obaveštenja o otkazima.

Sem navedenog zahteva, radnici su se žalili na loše uslove rada i nedovoljne zarade. Pored toga što su radili najteže poslove, oni su skoro tri godine radili na p.p. ugovorima. Ugovore su potpisivali na period od 120 dana, a zatim bi ih, posle pauze od nekoliko dana obnavljali, uz neznatnu promenu radnog mesta. Da podsetimo, privremeni

i povremeni poslovi, mogu se u kontinuitetu obavljati 120 dana godišnje.

Nebojša Jakovljević, direktor vodovoda, izjavio je da radnici nemaju pravo na štrajk, što je možda istina iz perspektive zakona, koji je i pisan da štiti gazde, ali naš stav je uvek bio da svi radnici imaju pravo na štrajk! Mahinacije sa ugovorima koje su činili vodovod i agencija, pokazuju još jasnije da gazdu nije briga za zakon na koji se poziva, već da se radi o čistoj bahatosti.

Upravo zbog te bahatosti, ali i jer su se usudili da se bore za svoja prava, radnici su dobili otkaze. Svakako, ovo je i bedan pokušaj da se radnici

zastraše, kako bi im se slomio duh na samom početku i da bi odustali od daljeg štrajka – pošto nikakvo pismeno rešenje o raskidu ugovora nisu dobili.

ASI podržava borbu i samoorganizovanje ovih radnika, kao što je 2018. podržavala i borbu radnika beogradskog vodovoda. Pozivamo i ostale radnike vodovoda da solidarno stupe u štrajk i podrže svoje kolege, jer se svakome može desiti da se sutra nađe u ovakvoj situaciji. Samo solidarno i zajedno možemo ostvariti pobjede u borbi protiv gazda i države!

Studenti ponovo blokiraju!

Studenti na hodniku blokirano Arhitektonskog fakulteta u Beogradu

Nakon nešto duže pauze, krajem februara ove godine studentkinje i studenti Beogradskog Univerziteta su ponovo počeli da se organizuju u borbi za svoja prava. Naime, nakon najave poskupljenja školarina za školsku 2023/2024 godinu na 14 od 31 fakulteta u Beogradu, suočeni sa bezobzirnošću fakultetskih i univerzitetskih vlasti, studenti su odlučili da preuzmu stvari u svoje ruke. Posebno se istakao Arhitektonski fakultet čiji su se studenti i studentkinje opredelile za najefikasniji metod borbe u odbrani svojih prava - blokadu fakulteta.

Uprava Arhitektonskog fakulteta odlučila je da poveća cene školarine sa 240 hiljada na 300 hiljada dinara! Studenti fakulteta, koji i pored preskupih školarina još moraju da ulože gomilu novca za udžbenike i drugi pribor za rad, odbili su da dopuste takvu nepravdu i stupili su u jednu od prvih blokada fakulteta u poslednjih nekoliko godina. Amfiteatri, hodnici i sale za predavanja bili su blokirani klupama i stolicama sa transparentima "300k za šta?!", "Školarina 300 000rsd, seksualno zlostavljanje gratis!", "Eat the rich" i drugim. Dekan je u jednom momentu čak pokušao da se cenjka sa studentima, nudeći da

školarine ne budu povećane za 50 već za "samo" 25 hiljada dinara, što su studenti odbili. Protest studenata su pozdravili kolegice i kolege sa Filozofskog fakulteta, kao i sa Elektrotehničkog fakulteta. Nažalost, u ovom cugu se podrška nije prelila u blokade drugih fakulteta, međutim - uzimajući u obzir finansijsko stanje studenata i njihovih porodica - samo je pitanje kada će doći do širokog izlivanja studentskog gneva. Važno je pomenuti i regionalnu podršku, pa su tako pobunjene studentkinje i studenti Arhitektonskog fakulteta dobili podršku i od kolega sa Filozofskog fakulteta u Zagrebu.

Iako borba nije urodila potpunom pobedom, i budući da je praćena izdajom studentskog parlamenta koji je već u drugoj nedelji marta krenuo da istupa protiv blokade, u ovoj blokadi vidimo početak ponovnog borbenog organizovanja studenata za svoja prava. Studentski zborovi (plenumi), organizovani na Arhitektonskom - a uskoro, verujemo i na drugim - fakultetima služe kao centar organizovanja i međusobnog studentskog konsultovanja. Oni su seme budućih borbi, ali i koordinaciona tačka iz koje će se sprovesti dalje bolokade i braniti studentska prava.

Naše izdanje

BLOKADNI KUVAR

- recepti za uspešnu blokadu -

... ili kako su studenti Filozofskog fakulteta u Zagrebu zakovali veliki studentski protest

Studenti Filozofskog fakulteta u Zagrebu su 2009. izdali knjigu "Blokadna kuharica", koja je objavljena i u Beogradu u izdanju Centra za liberaterske studije - u njoj studenti sami govore o tome zašto i kako su blokirali fakultete, argumentuju i izlažu svoja uverenja i zahteve.

Knjiga je dostupna po veoma povoljnoj ceni, od samo 250 dinara, u svim boljim knjižarama ili poručiti direktno od nas na:

telefon: 063/1165551
ili na mejl: cls@inicijativa.org

1. MAJ - DAN RADNIČKE BORBE!

Prvi maj - dan radničke borbe, koji je istovremeno i dan sećanja na sve one koji su dali svoje živote u toj borbi. Hiljade radnica i radnika nastradalo je na ulicama, u generalnim štrajkovima, blokadama i zatvorima, boreći se za pravednije uslove života kako za sebe, tako i za generacije koje dolaze.

Sve ove borbe nastavljaju se i danas, jer se stalno iznova borimo za već izboreno. Borimo se za bezbednost na radu, za isplatu plata, da penzije dočekamo živi. Neki to čine glasno, na ulicama, dok se drugi tiho organizuju na radnim mestima ili u svojim zajednicama. Ovi oblici borbe su jednako vredni i potrebni, i ne mogu jedan bez drugog.

Praznik rada je dan kada obeležavamo ovu svakodnevnu borbu, i prisećamo se svih koji su se žrtvovali u njoj. Ovaj dan se može iskoristiti i za međusobno povezivanje, koje je uvek važno, jer je u njemu naša snaga. Pričajte sa svojim kolegama, umrežavajte

se, pokrećite kampanje kojima ćete izraziti svoje nezadovoljstvo na poslu. To je i dalje vaše pravo!

Kao i proteklih godina, Anarhosindikalistička inicijativa podržava organizovanje radničkih borbi, stvaranje autonomnih radničkih grupa na radnim mestima, organizovanje borbenih sindikata, organizovanje borbi za pravo na stanovanje, pokretanje studentskih i đačkih borbi, akcije solidarnosti, kao

i borbe na svim drugim frontovima, uvek protiv istih neprijatelja: države i kapitalizma.

Ne morate sami ići protiv gazda i kapitalizma, i zato vas pozivamo da nam se javite.

Neka ovo bude solidaran praznik rada svima nama!

Sekretarijat Anarhosindikalističke inicijative –
Sekcije Međunarodnog udruženja radnika i
radnica

Protest radnika fabrike Goša u Beogradu, 2017. godine.

Istorijska pozadina Prvog maja

Poreklo Prvog maja danas predstavlja daleku istorijsku epopeju, uglavnom nepoznatu široj javnosti. Iako smo ga dugi niz godina proslavljali kao “Dan rada”, njegova pozadina ostajala je nepoznata. Ono što je slabo ili nimalo poznato, ovom prilikom želimo da ukratko ispričamo i objasnimo.

Prvi maj kao “praznik rada” potiče iz Amerike — iz devetnaestog veka. Sedamdesetih i osamdesetih godina devetnaestog veka Evropa je grcala u eri reakcije. Prva internacionala se raspala u sukobu anarhističkog i “marksističkog” krila, a revolucionari su se našli na udaru policijske represije. Evropsko radništvo bilo je saterano u defanzivu. Stoga nije čudno što

je Severna Amerika postala glavno međunarodno poprište borbe između rada i kapitala. Amerika je u tempu stalnog razvoja iznedrila jak i krupan industrijski proletarijat koji je, suočen sa širokom i moćnom centralizacijom nacionalnog kapitala, polako uzgajao ideje samoorganizovanja u “Jedan veliki sindikat” putem koga bi se, na teritoriji čitave Severne Amerike, vodila objedinjena borba za ekonomsko i političko oslobađanje radničke klase.

Na američko tlo su tih godina stupili mnogi socijalisti i anarhisti, prognani iz Evrope, koji su među nacionalno raznolik američki proletarijat donosili razvijenu revolucionarnu teoriju. Dok je

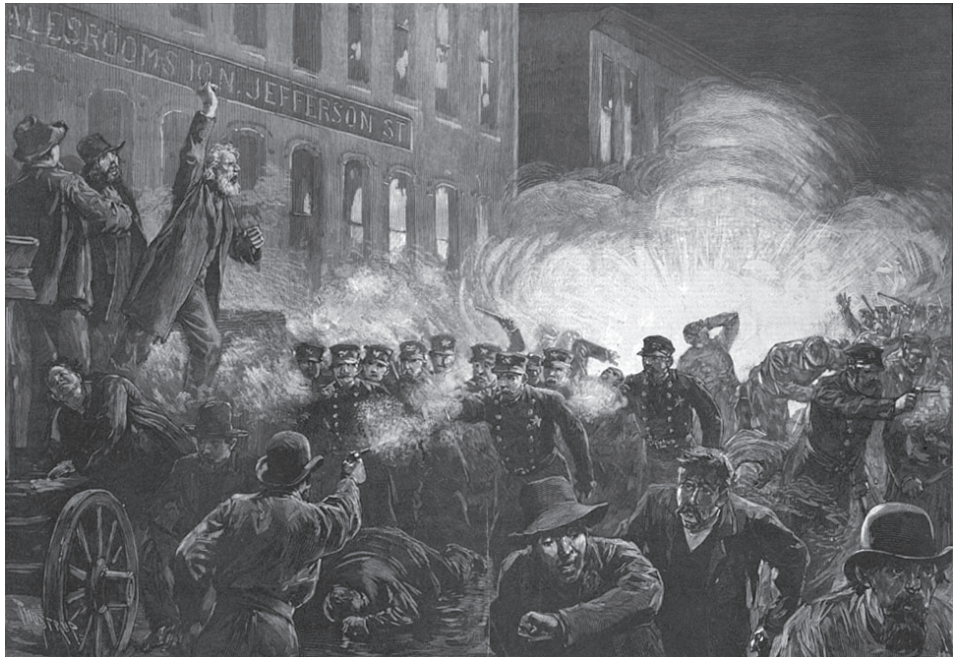
u Evropi bio na udaru pendreka — razvijajući se u terorističku praksu “propagande delom” — anarhizam je u Americi tih godina našao plodno tle. Konačno, vraćao se u svoju “prirodnu sredinu”, u zagrljaj radničkog pokreta, gde se jedino adekvatno i zdravo mogao izraziti. Anarhisti su po industrijskim centrima stvorili uticajne grupe. Ušli su u sindikate i dali im anarhistički pečat (ova pojava u Evropi 90-ih godina XIX veka postaće osnova za rađanje anarhosindikalizma). Čikago, kao glavni industrijski centar, postao je matica revolucionarne delatnosti. Počele su izlaziti anarhističke novine na raznim jezicima i do 1886. njih pet su imale tiraž od 26.000.

Zalaganjem anarhiste Johana Mosta u Pittsburgu je stvoreno "Međunarodno udruženje radnog naroda" (IWPA), poznato pod imenom "Crna internacionala" (crno je boja anarhističke zastave). Veoma uticajno među čikaškim radnicima, članstvo IWPA biće izabrano u sekretarijat Centralnog radničkog sindikata.

Vođeni revolucionarnim programom ovaj sindikat predstavljao je idejnu srž radničkog pokreta, posebno u Čikagu, gde su slobodarski komunisti svojim radom u sindikatima, uprkos "nacionalnim razlikama" među radništvom, doprinjeli razvoju čvrste klasne svesti i internacionalizma. Koliko je razvoj ideje direktne akcije - direktnog sukobljavanja sa gazdama - imao uticaja na radnike ubrzo se pokazalo kada je oktobra 1884. godine, napuštajući jalove parlamentarne metode, Federacija organizovanih strukovnih i proizvodnih sindikata S. Amerike jednoglasno pozvala da se 1. maja 1886. inauguriše osmočasovni radni dan putem generalnog štrajka. Prirodno, aktivisti IWPA i Centralnog radničkog sindikata su podržali poziv.

Subota, 1. maj 1886, osvanula je u masovnim demonstracijama: po 10.000 radnika u Njujorku i Milvokiju, 11.000 u Detroitu.

Protest za osmočasovno radno vreme, 4. maj 1886., Čikago, Sjedinjene Američke Države (gravura)

U Čikagu 40.000 je štrajkovalo. Širom Sjedinjenih država procjenjuje se da je u štrajku bilo preko 400.000 radnika i radnica. Albert Parsons, jedan od osnivača IWPA, sa suprugom Lusi i decom, nalazio se na čelu kolone od 80.000 koja je marširala Mičigen avenijom. 3. maja održan je sastanak ispred mašinske fabrike McCormick, gde je mesecima trajao "lok aut" zbog štrajka za osmočasovni dan. Kada je policija pokušala uvesti štrajkbrehere da zamene štrajkače došlo je do tuče, i policajci su zapucali na masu. Čikago je bio zahvaćen talasom besa. Anarhisti su štampali letak koji poziva na okupljanje 4. maja, na

trgu Hejmarket. Letak se završavao rečenicom: "Radnici, naoružajte se i prikažite se u punoj snazi." No okupljanje je bilo mirno. Okupljenoj masi su se obratili anarhisti, članovi IWPA. Dok su govorili, policija se postrojila naređujući prisutnim da se razidu. Eksplozirala je bomba bačena na kordon, ubivši jednog policajca. Policajci su otvorili vatru, ubijajući i ranjavajući mnoge civile. Odmah je krenula racija po čitavom gradu. Pohanjeni su anarhisti i socijalisti, mnogi štrajkači, kao i ljudi koji nisu imali nikakve veze sa pokretom. Osam anarhista je završilo na sudu: Spajs, Filden, Parsons, Adolf Fišer, Džorž Engel, Mihel Švab, Luj Ling i Oskar Nibe. Porota je izabrana nezakonito, a odbrani nije bilo dozvoljeno da iznese dokaze. Sedmorica su osuđena na smrt. Na stratištu 11. novembra 1887, mogao se čuti povik Spajsa: "Doći će dan kada će naša tišina biti glasnija od vašeg brbljanja!"

Od tada, širom planete mase Prvog maja marširaju u čast čikaških radnika, demonstrirajući svoju odlučnost da sopstvenim snagama stvore novi i bolji svet.

Evropa gori!

Rat između Rusije i NATO-a u Ukrajini je, pored ogromnog broja ljudskih žrtava i zaoštavanje globalne političke situacije između imperijalističkih sila, doveo i do velike radikalizacije, u svim aspektima, u Evropi. I dok amerikanci uništavaju energetska infrastrukturu svojih "saveznika" (Severni tok 2), izazivajući jednu od najvećih ekoloških katastrofa u istoriji, a (kripto)fašisti i rasisti dolaze na vlast ili postaju najmoćnije političke stranke u mnogim evropskim državama (npr. Italija, Švedska, Finska), radnička klasa - kao najveća žrtva svih kapitalističkih ratova - polako shvata da joj nema života ukoliko se ne bude organizovala i pružila otpor krvoločnim banditima i ratnim huškačima na vlasti.

U tom smislu poseban primer daju radnice i radnici u Francuskoj

koji se žestoko bore protiv namera kriminalca Emanuela Makrona da izvrši novu reformu penzionog sistema na račun radnica i radnika. Od februara pa sve do danas stotine hiljada radnica i radnika učestvuje u nasilnim protestima, generalnim štrajkovima i blokadama koje su u potpunosti paralisale Francusku i veoma jasno stavile političarskoj bandi do znanja da narod neće trpeti dalju represiju. Radnici železnice (RATP i SNCF), proizvođači goriva (Esso-ExxonMobil i TotalEnergies), komunalno preduzeće Pariza (koje već više od 3 meseca odbija da odnosi smeće), Savez prosvetnih radnika, itd. su uključeni u ove proteste. Pored Pariza, blokade i protesti se dešavaju i u nizu gradova u Francuskoj (Pariz, Marsej, Nant, Bordo, Ruen...)

U tradicionalno borbenoj Grčkoj, desetine hiljada radnica i radnika

su izašli na više nasilnih protesta protiv vlasti. Povod za ove masovne proteste koji su trajali tokom marta i aprila je ogromna tragedija - sudar vozova koji je doveo do pogibije 57 ljudi krajem februara ove godine. Železnica koja se, kao i kod nas, nalazi u rasulu je u takvom stanju zbog privatizacije koja je dovela do otpuštanja velikog broja radnika, kao i zapošljavanja velikog broja nekvalifikovanih radnika kako bi se popunila mesta upražnjena privatizacijom. Protesti koji su u Atini okupili više od 30 000, a u Solunu više od 20 000 ljudi bili su obeleženi nasilnim sukobima sa policijom i zajedničkim sloganom duboko ranjenog društva "Mi ćemo biti glas mrtvih!"

I radnice i radnici u Nemačkoj pokazuju da ne pristaju na represiju koju sprovode gazde i političari. Krajem marta Nemačka je bila paralisana generalnim štrajkom koji je bio jedan od najvećih štrajkova u ovoj državi u poslednjih nekoliko decenija. Najveći nemački (žuti) sindikati Verdi i EVG koji predstavljaju ukupno skoro tri miliona radnika i radnica železnice, aerodroma, luka, i javnog saobraćaja traže povećanje plata od 10,5% (Verdi) i 12% (EVG) za radnike u navedenim sektorima. Pritisnuti odozdo radikalnim članstvom sindikalne birokrate su bile naterane da, kao i u slučaju protesta u kojima u Francuskoj učestvuju i žuti sindikati, pokrenu generalni štrajk i zadaju jak udarac vladajućoj klasi sprečavajući cirkulaciju i oplodnju kapitala u čitavoj državi.

Zapaljena skupština grada Bordo u Francuskoj

Sindikalna konfederacija Anarhosindikalistička inicijativa (ASI) je propagandno-borbena anarhistička revolucionarna sindikalna organizacija, koja se bori za društvo bazirano na individualnoj i kolektivnoj slobodi, ravnopravnosti i solidarnosti, lišeno svih oblika represije, hijerarhije i vlasti čoveka nad čovekom.

ASI je Sekcija Međunarodnog udruženja radnika i radnica (MUR-AIT-IWA)

Direktna akcija nastavlja tradiciju časopisa Hleb i sloboda, čiji je prvi broj štampan 1905. u Beogradu

Direktna akcija se finansira vašim donacijama. Ako želite da nas podržite na ovaj način, novac možete uplatiti na račun Centra za liberterske studije: 200-2269920101033-28

Uredništvo: Ivan Lazarević, Milanka Jovičić, Marko Borisavljević, Ana Jovanović

Priloge i pisma slati na kontakt adresu.

Kontakt: tel. **063/1165551**

e-mail: da@inicijativa.org

web: www.inicijativa.org

fb: <https://www.facebook.com/borbenisindikata>

Rukopisi ne gore.

CIP: 329(497.11)
ISSN 1821-0813
COBISS-SR-ID
107264780